

network enterprise europe

Business Support on Your Doorstep

Chile

GOSPODARKA OTWARTA NA
INWESTYCJE

Sukces akcji ratunkowej chilijskich górników spowodował, że każdy mieszkaniec Ziemi czuł się Chilijczykiem. Najwęższy kraj Ameryki Łacińskiej był na ustach wszystkich. Nie wszyscy jednak zdają sobie sprawę, że poza górnictwem Chile oferuje jedno z najkorzystniejszych warunków handlowych i jest otwarte na współpracę międzynarodową, jak niewiele krajów tego regionu. Sporo nadziei rząd chilijski pokłada także w polskich firmach i naszym kraju.

Koszty dla przedsiębiorców

Przedsiębiorca, który zdecyduje się na rozpoczęcie działalności w Chile, powinien zaplanować w swym budżecie ok. 3.000 USD miesięcznie i wiedzieć o kilku kwestiach. Wspomniany koszt pozwoli na wynajęcie biur w prestiżowej lokalizacji. Najczęściej wybierane miejsca w Chile to oczywiście stolica – Santiago de Chile, a w niej dzielnice: Providencia, Las Condes i Vitacura. W tej ostatniej mieści się rezydencja w stylu modernistycznym wybudowana przez Augusto Pinocheta. Ale Santiago jako centrum chilijskiego biznesu ma do zaoferowania znacznie więcej niż połączenie nowoczesnej strefy biznesowej z bogatym dziedzictwem historycznym. Bez względu na to, w której dzielnicy się znajdziemy, z pewnością spotkamy

Chilijczyka przyjaźnie do nas nastawionego. Na widok Europejczyka, sprzedawca czy bankowiec zawsze zapyta, skąd jesteśmy i dokąd się wybieramy. Szybko też będzie chciał się zaprzyjaźnić, czego wynikiem może być zaproszenie na niedzielną pieczeń, jedno z ulubionych dań Chilijczyków.

Koszt wynajmu nie jest oczywiście jedynym. Jednym z głównych kosztów handlu z Chile może być cło. Może, gdyż choć od 2003 roku obowiązuje jedna stawka cła wynosząca 6%, jest ona w rzeczywistości niższa. Jest to wynik realizacji umów o wolnym handlu między Chile a Polską, a także innymi krajami. Problemem jest jednak nieuznanie przez rząd Chile europejskich certyfikatów i norm, szczególnie w odniesieniu do produktów spożywczych i kosmetycznych, co może powodować konieczność zapłacenia za niektóre certyfikaty. Kolejnym kosztem jest podatek dochodowy. Jego podstawowa stawka wynosi 17% i choć jest to podatek roczny, wszystkie firmy zobowiązane są do płacenia zaliczek od uzyskanych dochodów przez cały rok, a nie jednorazowo. Wyjątkiem są firmy, które dopiero rozpoczynają działalność. W tym wypadku opłata ta wynosi 1% i obowiązuje tylko przez pierwszy rok działalności. Inna jest sytuacja w przypadku rozliczania zatrudnianych pracowników. Podlegają oni bowiem tzw. „podatkowi drugiej kategorii”. Podatek taki odprowadza się w każdy miesiąc. Innym podatkiem, który także muszą płacić cudzoziemcy i przedsiębiorstwa zagraniczne otrzymujące dochody z Chile, jest Podatek Dodatkowy w wysokości 35%. Jednak w tym przypadku firmy mają możliwość skorzystania z wielu ulg i zwolnień. Jak w każdym kraju, tak i w Chile jest oczywiście podatek VAT, który ma tam tylko jedną stawkę – 19%.

Mocne strony Chile

Co decyduje o atrakcyjności Chile? Od ponad 20 lat gospodarka chilijska odnotowuje znaczące sukcesy, przez co kraj ten postrzegany jest jako jeden z najlepiej rozwijających się w Ameryce Łacińskiej. **Chile ma jeden z wyższych rocznych przyrostów PKB na jednego mieszkańca i jest jednym z nielicznych krajów na świecie, które zmniejszają swoje zadłużenie zagraniczne.** Kolejne rządy po dyktaturze generała Pinocheta, prowadzące rozsądną politykę makroekonomiczną, oraz stabilizacja finansów publicznych stały się kluczowymi czynnikami rozwoju gospodarki Chile, opartej w dużej mierze na surowcach naturalnych. **Kojarzone z neoliberalnym modelem rozwoju oraz wolnością gospodarczą, Chile jest najbardziej stabilnym krajem w Ameryce Łacińskiej, a według światowego rankingu wolności gospodarczej zajmuje 10. miejsce na świecie** (Index of Economic Freedom 2010). Pierwsze miejsce kraj zajmuje w innych światowych rankingach, jak: Najlepsze Miejsce dla Biznesu 2009-2013 (Economist Intelligence Unit), Światowy Ranking Wolności Handlowej 2009 (Heritage Foundation & Wall Street Journal). Jest także w pierwszej dziesiątce państw świata (8. miejsce) w rankingu krajów najmniejszego ryzyka wg The Economist. W przypadku Chile możemy mówić także o jednym z najniższych wskaźników korupcji, a nowy, wybrany w 2010 roku prezydent kraju - Sebastian Piñera- za priorytet swych rządów uznał poprawę sytuacji gospodarczej poprzez zwiększenie konkurencyjności i stworzenie dobrych warunków dla małych i średnich firm. Chile jest także liderem w zakresie

konkurencyjności, bezpieczeństwa i stabilności, a także sieci powiązań biznesowych w całym regionie Ameryki Łacińskiej.

Podstawą gospodarki Chile jest przemysł, który dostarcza 50% wartości PKB i zatrudnia jedną czwartą czynnej zawodowo ludności. Wydobywa się tu głównie rudę miedzi (1. miejsce na świecie), manganu, cynku, żelaza, saletry chilijskiej (1. miejsce), złoto, srebro, ropę naftową, gaz ziemny i węgiel kamienny. Jeżeli chodzi o rolnictwo – Chile dysponuje niewielkimi obszarami rolniczymi. Uprawia się tu głównie: buraki cukrowe, pszenicę, kukurydzę, ziemniaki, fasolę oraz winorośl. Nieco większe znaczenie dla dochodu państwa ma hodowla owiec, bydła i trzody chlewnej oraz rybołówstwo. Chile, dzięki swojej bogatej ofercie turystycznej, zarabia również około 1 miliarda dolarów rocznie na turystyce. Nic dziwnego, że ta gałąź gospodarki tak szybko się rozwija. Chile odwiedza rocznie ponad 2 mln turystów, głównie z Argentyny, Peru i USA, choć w ciągu ostatnich lat szybko rośnie procent Europejczyków. Najważniejsze obszary turystyczne to: okolice Santiago, okolice Valparaíso, uzdrowiska w Los Lagos oraz Wyspa Wielkanocna i od niedawna Wyspa Króla Jerzego z pierwszym, jak zachwalają materiały promocyjne, hotelem turystycznym na Antarktydzie.

Chilijskie marki

Do najbardziej znanych produktów eksportowanych przez Chile zaliczyć należy: miedź, wino, owoce morza oraz bakalie. Innym równie popularnym produktem jest chilijskie wino, które można kupić już dzisiaj niemal w każdym sklepie w Polsce. Eksport wina plasuje Chile na 5. miejscu w świecie. Drugie miejsce w świecie, tuż za Norwegią, daje Chile inny z produktów spożywczych – łosoś. Według danych ProChile, do najpopularniejszych produktów importowanych z Polski należą: kamienie młyńskie i szlifierskie, sprzęt budowlany – koparki i ładowarki, kable i druty, szyny kolejowe oraz urządzenia do telefonii.

Zakładanie spółki – krok po kroku

Podjęcie decyzji o założeniu firmy na terytorium Chile warto pamiętać, że tutejszy system prawny dopuszcza dwie formy spółek: z ograniczoną odpowiedzialnością i akcyjne. W obu przypadkach pierwszym krokiem jest zawarcie aktu notarialnego. Następnie należy zarejestrować wyciąg tego aktu w Rejestrze Handlowym. W ciągu 60 dni następuje publikacja dokumentu w oficjalnym dzienniku. Kolejny krok to uzyskanie NIP w tamtejszym urzędzie skarbowym (w Chile skrót nazwy brzmi RUT). Ostatnim krokiem jest podanie do władz miasta, w którym chcemy prowadzić działalność, o nadanie patentu handlowego. Uzyskanie tego patentu otwiera nam możliwość prowadzenia pełnej działalności. RUT jest wymagany także wobec każdej firmy zagranicznej, która chce zainwestować w Chile. Również w tym przypadku zawierany jest akt notarialny, tym razem jednak między firmą a administracją chilijską. Dzięki temu inwestycja taka jest chroniona w ramach Kontraktu Inwestycji Zagranicznych – umów rządowych Chile. Bez względu na formę prowadzonej

działalności, wszelkie dochody, które przedsiębiorca uzyska w Chile, podlegają podatkowi dochodowemu i rozliczane są do końca danego roku kalendarzowego. O zwrot należnych podatków (za wyjątkiem pensji) można starać się dopiero w kwietniu następnego roku.

Chile w oczach polskich, Polska w oczach chilijskich

Analizy polskiego Ministerstwa Gospodarki wskazują, iż obecne zainteresowanie chilijskich przedsiębiorców naszym krajem jest słabe, co może być wynikiem niedostatecznej znajomości oferty eksportowej Polski. **Największe szanse na wzbudzenie zainteresowania partnerów chilijskich mogą mieć podmioty gospodarcze działające w sektorach wojskowych, systemach monitoringu portowego czy rybołówstwie. Szanse mają także przedsiębiorcy działający w obszarze odnawialnych źródeł energii, a także sprzedający maszyny górnicze, urządzenia do transportu kolejowego, budownictwa czy przemysłu chemicznego.** Według danych Oficina Nacional de Aduana, w 2009 roku 156 chilijskich przedsiębiorstw eksportowało do Polski 80 różnych produktów. Z roku na rok, analizując rynek eksportu do Polski od 2005 roku, liczba firm zainteresowanych polskim rynkiem wzrasta (104 w 2005 roku). Spada natomiast liczba produktów, które firmy te chcą sprzedać w Polsce. Najlepsze lata dla chilijskiego handlu to 2007-2008, kiedy sprzedawano 99 różnych produktów.

Aktywność przedsiębiorstw z Polski możliwa jest także w formie wykonawstwa inwestycji, tak jak dzieje się to na obszarze Unii Europejskiej. Zgodnie z systemem prawnym Chile, istnieje bowiem zasada równouprawnienia firm zagranicznych z chilijskimi. Zasada ta obowiązuje także w przypadku zakupów publicznych, co daje prawo firmom spoza Chile uczestnictwa w przetargach na takich samych prawach, jak ich konkurenci z Chile. Przekłada się to na praktyczny i szybki proces pozyskania wizy, którą najpierw otrzymuje się jako turysta, a w krótkim okresie jako rezydent. **W chilijskim systemie wizowym mamy bowiem trzy rodzaje wiz. Pierwszą jest turystyczna, która daje prawo do maksymalnie 90 dni pobytu, ale nie daje prawa do podjęcia pracy. Drugą jest wiza rezydenta, przyznawana na okres dwóch lat wraz z zezwoleniem na pracę. Po niej można także starać się o status stałego rezydenta. Ostatnią jest natomiast wiza tymczasowa, która jest ważna w okresie roku i może być przedłużona tylko raz na rok kolejny. Daje ona, podobnie jak wiza rezydenta, możliwość podjęcia pracy.**

Chile, obok takich krajów Ameryki Łacińskiej, jak Brazylia i Meksyk, staje się naturalnym kierunkiem współpracy dla inwestorów z Europy myślących o wejściu na latynoamerykański rynek. Przykład importera chilijskich win zaprezentowany podczas konferencji „Pomorze – Ameryka Łacińska. Nowe szlaki handlowe” (4 listopada 2010, Gdańsk) udowodnił, że z Chilijczykami nie tylko łatwo nawiązać, ale także prowadzić i rozwijać kontakty handlowe. Nie bez znaczenia okazała się w tym przypadku także pomoc chilijskich urzędów państwowych, w tym ambasady w Warszawie. Przykład ten pokazuje, że chilijska administracja nastawiona jest na promocję swojego rynku, stara się pozyskać i pomagać polskim przedsiębiorcom, a to z kolei dowodzi w

praktyce realizacji programów rządowych i utrzymywania międzynarodowego wizerunku Chile.

Okazja dla polskich przedsiębiorców

Jedną z form służących pomocy w rozwoju gospodarki jest, prowadzona przez chilijskie Ministerstwo Spraw Zagranicznych, Dyrekcja Promocji Eksportu ProChile. Jest to sieć 53 biur w 42 krajach świata, w tym w Polsce (od 2010 r.). Otwarcie biura ProChile w Polsce jest wyraźnym sygnałem dla polskich firm do nawiązania współpracy handlowej. Celem instytucji jest bowiem wspieranie małych i średnich firm, poszukiwanie szans biznesowych, wskazywanie na zagrożenia we współpracy handlowej oraz przedstawianie trendów gospodarczych dla klientów korzystających z usług Dyrekcji. Na wsparcie mogą też liczyć wszyscy, którzy planują działania eksportowe, chcą wykorzystać możliwości wynikające z polsko – chilijskich umów handlowych, a także ci, którzy mają problemy w zakresie partnerstwa publiczno – prywatnego. Obsługa eksporterów prowadzona jest w trzech formach: doradztwo i informacja, promocja handlu oraz technologie informacyjne. Głównym zadaniem instytucji w Polsce jest popularyzowanie chilijskich produktów w celu zwiększenia ich sprzedaży.

Spośród licznych targów i wystaw, służących promocji rynku chilijskiego i możliwości inwestycyjnych, które organizowane są przez FISA oraz rekomendowane przez Polską Ambasadę w Santiago, warto zwrócić uwagę na:

- EXPOVIVIENDA – kwiecień 2011 roku, Santiago de Chile. Targi budownictwa mieszkaniowego
- CHILE CONSTRUYE 2011 – 11-14 maja, Santiago de Chile. Targi m.in.: produktów i usług opartych o nowe technologie dla budownictwa, przemysłu maszynowego, usług technicznych
- VINITECH – 9,10,11 czerwca 2011, Santiago de Chile. Targi wina, produktów służących do produkcji jego i wyrobów spirytusowych.
- AGROTECH – 7-9 lipca, Santiago de Chile. Targi produktów i maszyn rolniczych i spożywczych

Dla lepszego poznania szczegółów współpracy gospodarczej warto odwiedzić następujące strony internetowe:

www.prochile.cl – strona Dyrekcji Promocji Eksportu

www.cnc.cl – Krajowa Izba Gospodarcza

www.ccs.cl – Izba Gospodarcza w Santiago de Chile

www.sii.cl - serwis podatkowy

www.chilecompra.cl – serwis poświęcony zamówieniom publicznym

Ta publikacja jest bezpłatnym materiałem informacyjnym, przygotowanym w ramach projektu Enterprise Europe Network.

©Enterprise Europe Network przy Stowarzyszeniu „Wolna Przedsiębiorczość”

www.een.sopot.pl

www.swp.gda.pl

Autor: Michał Waclawik

Ośrodek Badań Latinoamerykańskich

W przygotowaniu artykułu korzystano z materiałów: Ambasady RP w Chile, Ministerstwa Gospodarki, z kwartalnika „Ameryka Łacińska” CESLA, ze strony i opracowań ProChile, z materiałów z konferencji „Pomorze – Ameryka Łacińska. Nowe szlaki handlowe”